Zekâ Derecelendirme Ölçe?i (ZDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zekâ Derecelendirme Ölçe?i (ZDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33569

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Zekâ Derecelendirme Ölçe?i (ZDÖ), **Birkan Kararmaz** taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, ilkokul düzeyindeki ö?rencilerin zekâ düzeylerinin belirlenmesinde, ö?retmenlerin yapt??? de?erlendirmeler ile standart zekâ testi puanlar? aras?ndaki ili?kiyi sistematik olarak incelemektir. Ölçek, ö?retmenlerin gözlemsel verilerini nicelle?tirerek, s?n?f ortam?nda alg?lanan zekâ ile resmi test sonuçlar? aras?ndaki uyumu de?erlendirmeye olanak tan?r. Bu çal??ma, Kararmaz'?n yüksek lisans tezi kapsam?nda bir geli?tirme çal??mas? olarak sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Zekâ, ö?retmen de?erlendirmesi, ilkokul, psikometrik, ölçme, geçerlik, güvenirlik, ZDÖ.

Yazarlar

Birkan Kararmaz

Amaç

Zekâ Derecelendirme Ölçe?i (ZDÖ), özellikle ilkokul ça??ndaki ö?rencilerin zekâ düzeylerini, e?itimciler taraf?ndan yap?lan gözlemsel de?erlendirmeler arac?l???yla ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in birincil hedefi, bu ö?retmen de?erlendirmelerinin, bilimsel olarak standardize edilmi? zekâ testlerinden elde edilen objektif puanlarla ne ölçüde örtü?tü?ünü belirlemektir.

Bu araç, ö?retmenlerin ö?renci potansiyeli hakk?ndaki içgörülerini yap?land?r?lm?? bir biçimde yakalamay? hedefler. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik ve sosyal geli?im süreçlerinde ö?retmenlerin rolünü ve de?erlendirme isabetlili?ini analiz etmek için kritik öneme sahiptir.

Yap?

ZDÖ, temel olarak "Ö?retmen Taraf?ndan Alg?lanan Zekâ" yap? birimini ölçmektedir. Bu yap?, ö?rencinin bili?sel yeteneklerinin, problem çözme becerilerinin ve ö?renme h?z?n?n s?n?f ortam?ndaki davran??sal göstergeleri üzerinden de?erlendirilmesini içerir.

Ölçek, zekân?n çok boyutlu yap?s?n? ele almay? amaçlasa da, esas odak noktas?, standart zekâ testlerinin ölçtü?ü faktörlerle korelasyon gösteren, gözlemlenebilir bili?sel performans özellikleridir. Ölçe?in tam faktör yap?s? ve alt boyutlar?, yüksek lisans tezi içerisinde detayland?r?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirildi?i yüksek lisans tezi (Kararmaz, 2019) kapsam?nda yürütülmü?tür. Kaynak bilgide geçerlik sonuçlar? aç?kça belirtilmese de, ölçe?in amac? gere?i, standart zekâ testi puanlar? ile ö?retmen de?erlendirmesi aras?ndaki ili?kiyi inceleyen bir kriter geçerli?i çal??mas?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Detayl? yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve di?er geçerlik türlerine ili?kin istatistiksel veriler, çal??man?n tam metninde (Anadolu Üniversitesi, Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi) yer almaktad?r.

Güvenirlik

ZDÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve ölçüm kararl?l???n? belirlemek amac?yla tez çal??mas?nda gerçekle?tirilmi?tir. Kaynakta güvenirlik katsay?lar? aç?kça sunulmam??t?r.

Genellikle bu tür derecelendirme ölçeklerinde Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in güvenilirli?ine dair tüm nicel veriler, Kararmaz (2019) tezi içerisinde bulunmaktad?r.

Faktör Analizi

ZDÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla faktör analizinin uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Bu analiz, ö?retmenlerin zekây? hangi bile?enler üzerinden alg?lad???n? (örne?in, sözel ak?l yürütme, problem çözme h?z?, dikkat) gösteren alt boyutlar?n belirlenmesine hizmet eder.

Faktör yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?u, aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar? ile birlikte tezde rapor edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumunu göstermek için önemlidir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Ö?retmen De?erlendirme Ölçe?i)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert veya benzeri bir formatta olmas? muhtemeldir. Kesin derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler (Ö?rencileri de?erlendiren grup)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Age Group: ?lkokul düzeyindeki ö?renciler (Ö?retmenlerin de?erlendirdi?i ya? grubu)

Population Details: ?lkokul ö?rencileri ve bu ö?rencilerin ö?retmenleri.

Test Methodology: Ö?retmen de?erlendirmesi yoluyla ö?renci zekâ düzeyinin standart test puanlar?yla kar??la?t?r?lmas?na dayal? psikometrik çal??ma.

Anahtar Kelimeler

Zekâ Derecelendirme Ölçe?i, ö?retmen görü?ü, psikometri, Anadolu Üniversitesi, Bili?sel yetenekler, Kararmaz.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Yay?nlanmam?? tez yazar?n?n ORCID bilgisi kaynakta yer almamaktad?r.)

Affiliation Email addresses: birkankararmaz@anadolu.edu.tr

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi, Eski?ehir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, **Birkan Kararmaz** taraf?ndan 2019 y?l?nda, Anadolu Üniversitesi'nde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar?, tez çal??mas?n?n yasal ?artlar?na ve yazar?n belirleyece?i ko?ullara tabidir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal döküman?na (PDF format?nda) a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: zeka-derecelendirme-olcegi-zdo-toad.pdf

Kaynaklar

Kararmaz, B. (2019). *?lkokul düzeyinde ö?rencilerin zekâ düzeyinin belirlenmesinde ö?retmen de?erlendirmesi ile zekâ testi puanlar? aras?ndaki ili?ki* . Anadolu Üniversitesi, Eski?ehir.

Zekâ Derecelendirme Ölçe?i (ZDÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler, Birkan Kararmaz'?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

2019 tarihli yüksek lisans tezinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM